

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

De obedientia prompta ad literam. Thema. Dico huic vade & vadit. Lucæ
7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

REGULA XXXIV.

De Obedientia prompta,

EXHORTATIO
IN REGULAM XXXIV. SUMMARI.

De Obedientia prompta.

T H E M A.

Dico huic, vade & vadit. Lucæ 7. 8.

V E L

*Ad Superioris vocem, tanquam si à Christo Domino egredere-
tur, quàm promptissimi sumus.* Reg. 34.

Uis unquam castra vidit, quæ ad imperium Dei moverentur & starent? tentoria figerent & resigerent? quæ Angelum columnamque ducem haberent? Gen. 32. *Castra Dei sunt hæc*, ait Jacob Angelos videns. Similem in modum nos de Israelitis dicere possumus, *Castra Dei sunt hæc*, quæ Deo viæ duce movente & stant. quæ que Deo iuvante bella gerunt. Sed Castra hæc vetera, adumbrat nova & præstantiora, nempe castra Ecclesiæ toto orbe diffusa: quæ quidem si quis attentè consideret, exclamabit: *Castra Dei sunt hæc*. Dei enim imperio in hoc orbe terrarum locata sunt, Dei imperio reguntur, Dei mandatis moventur & stant, Dei columnam habent, quam sequuntur. In hæc Ecclesia quot sunt Ordines religiosi, tot sunt castra partialia, vexillis, coloribus & tentoriis distincta, quæ tamen omnia & singula, quia per Angelos id est, Superiores Dei Vicarios reguntur, moventur & stant, quiescunt & pugnant: *Castra Dei sunt hæc*: quæ peculiari ratione contra carnem, mundum ac Dæmonem depreliantur. *Non est nobis colluctatio adversus carnem & sanguinem, sed adversus Principes & potestates, adversus mundi rectores tenebrarum*

nebrarum harum, contra spiritali nequitiā in caelestibus. Ad Ephes. 6. Ut castra hæc feliciter pugnent & victoriam reportent, præter concordiam & fortitudinem, vel maximè illis opus est obedientiā promptā; ut Superiorum suorum voce, tanquam Dei Vicariorum, moveantur aut stent, pugnent aut cessent. *Vir obediens loquetur victorias.* Proverb. 21. 28. Necessè est igitur ut militaris obedientia in eis vigeat, id est prompta, quam centurio Evangelicus in suis experiebatur militibus: *Dico huic: vade, & vadit; & alii: veni & venit.*

Quàm necessaria sit cuivis Ordini & vel maximè Societati nostræ, prompta hæc obedientia, exhortatione præfente exponemus.

1.
Obedien-
tia
prompta.

I. Singularem præferunt obedientiam, miles Gedeonis, qui in omnibus exactè paruit, adeoque Dei ope admirabilè victoriam retulit. Judic. c. 7 Numerabat sub signis Gedeon ultra viginti duo millia; sed formidolosos ad duodecies mille abire iussit: *Dico vade & vadit.* Remanserunt decem millia. Sed Deo asserente *adhuc populum esse nimium*, iussi sunt seligi, qui curvatis genibus biberent à flumine, quorum numerati trecenti, reliqui canum more, proni lambentes aquas, remissi ad tentoria: & *Dico vade & vadit.* Secuti igitur trecenti Gedeonem, pugnaturi contra Madian & Amalec, qui jacebant in valle fusi, ut locustarum multitudo innumerabilis. Nec tamen trepidant, nec retrocedunt: *Dico huic vade & vadit.* Iussit illos manu alterà tubam, alterà lam-

padem in lagena testacea clausam præferre, & contra hostem procedere. Nemo insolitum armorum genus admiratur, nemo cunctatur, nemo cunctidicit: dico *Fac hoc & facit.* Sed quæ *Quod me videritis facere, facite.* L. c. Tubas inflate, lagenas complodite & confringite, & clamate. *Domino & Gedeoni.* Clanxerunt buccinis, confrugerunt hydrias, clamaverunt, hostes terrefecerunt, fugarunt, & devicerunt. Hæc est obedientia militaris, quæ victoriam reportat: *Vir obediens loquetur victorias.* Ejusmodi prompta obedientia, omnino militibus est necessaria, nisi sterni, vincique cupiant. Nam *Ego*, inquebat Centurio Evangelicus, *homo sum sub puerili consuetudine, habens sub me militem.* Ego sum homo sub potestate, seu in potestate constitutus, aut sub potestate altiore, Ducis, Regis aut Imperatoris, habens sub me milites cœnatus, & *Dico huic: vade & vadit.* Si dixero vade in campum, vadit; vade ex illa civitate, ex illo præsidio in altam, vadit; vade ad prælium, perge ad insulsum, vadit; ut obedientia militum exigat.

Ordo religiosus, & in primis minima Societas nostra exercitus volutus est, sub labaro Crucis Christi militans, & pro regno Christi dilatando propagandoque decertans; in quo prompta, imò promptissima requiritur obedientia: quam S. Fundator 34. regula expressit hisce verbis: *vel Superioris vocem, tanquam si à Christo Domino egrederetur, quam promptissimi simus.* Et quemadmodum nemo militum,

militem, accepto Ducis aut Centurionis mandato, causas inquirat; ita & nos obtemperando Superioris imperio, nequaquam indagemus, causas aut rationes, cur nos & non alii mittantur, cur hoc illiud demandetur; sed exemplum, promptè, alacriter ac celeriter pareamus, quia mandatum est: *ad eum vadit, fac hoc & facit.* Obedientia enim, ut docet S. Bonaventura tom. 1. in centiloq. p. 3. sect. 44 est virtus, quæ inclinamur ad faciendam mandatum Superioris, ut, vel quia mandatum est.

Promptam huiusmodi obedientiam declaravit S. Ignatius, ut refert Lyrus L. 2. apoph. 14. Dum dixit Ouerarios Societatis, altero tantum pede terræ insistere, altero ad iter suscipiendum elevato, esse debere. Et Patre noster Goswinus, decimus Societatis præpositus Generalis Epist. 1. inquit: Instituti nostri ac vita ratio postulabat, ut, quod de S. Paulo ait Chrysostomus, tanquam pennati, totum pervolvitur orbem parati simus. Non itaque atque Patriarcha Joseph Gen. 37 ad vocem Patris sui Jacob, promptissimus exiit: missus enim ad Fratres suos, à quibus odio habebatur, & incommodum metuere poterat, mox tamen respondit: *Præsto sum,* & quanto citius perrexit. Idem incumbit præstandum nobis, ut cum Propheta, si interrogetur, *Quem mittam?* illico respondeamus. *Eccè ego, mitte me.* Isaïa 6. 8. *Domine obediens,* ait S. Bonaventura in speculo c. 4. *verbum non exspectat, ubi de voluntate Superioris constiterit. Qui cito dat, bis dat,* qui cito injuncta fa-

cit, bis facit, qui lentè facit, imperfectè facit. *Fidelis obediens,* inquit Doctor Mellifluus, *nescit moras. fugit crastinum, ignorat tarditatem, præcipit præcipientem: statim parat oculos visui, aures auditui, linguam voci, manus operi, pedes itinori.*

Promptam illam obediendi celeritatem, uno alteròve exemplo, à nostris, nobis præbito declaremus; nec desunt in aliis Ordinibus similia. Tradidit Andreas Oviedus, Abissinis deinde datus Patriarcha de V. P. Petro Fabro primo è denis S. Ignatii Socio. Is cum iustus esset ab Ignatio tunc Societatis Præposito Generali, Neapoli Romam redire, summis caloribus qui cælum Romanum primo subeuntibus pestiferum reddunt. Hanc profectionem dissuadebant amici, ipsique etiam medici, monebantque ut cunctaretur paululum, dum pluvia æstus frangerent; nihilominus constanter ire perrexit, adjiciens illud, dignum posteris: *Homini religioso obedire est necesse; vivere non est necesse.* Dixit, paruit, ivit, & simul obedire ac simul vivere desit. Verùm non diffimulavit è beata cæli regione, palam facere, quæ ab hac obedientia confectus esset præmia: se enim videndum obtulit amico cuidam, beatâ luce colucentem, docuitque obedientiam illam, quæ mortali noxia fuerat, proficua sibi immortali fuisse, magnæ gloriæ & felicitatis accessione, quam scilicet unam spectabant, & qui imperabat, & qui parebat Lobbet. Tr. de Obed. q. 1.

Alterum obedientiæ promptæ exemplum nobis exhibuit V. P. Gonsalvus

salvus Sylveria, ut natalibus illustis, sic & illustrior effuso pro Christo sanguine. Hic acceptis à Rectore Connimbricensi literis, quibus ex Urbe Portuensi jubebatur quam primùm Connimbricam redire, repentè se pedibus in viam dedit, nihil moratus socium, aliòsque viros graves, qui tantulam moram suadebant, dum calcei festinatò resarcirentur; aiebat enim, obedientiam non pati moram, multum referre, quàm citò fiat, quod precipitur, cum in iis quæ ad obedientiam pertinent, non hora, sed etiam horæ pars exigua, magnum sæpe detrimentum virtuti afferat. Denique ut in conferendis beneficiis, ita in exequendis Superiorum mandatis, quantum adjicitur moræ, tantum demi gratiæ. Dixit & paruit, hyemèque perfrigidâ atque humidâ, nullâ penitens interpositâ morâ, iter arripuit, & quidem, quod mirère, nudis pedibus, sicque aquâ & luto perfusus, post dies aliquot Connimbricam venit, omnèque attonitos habuit tam singularis & promptæ obedientiæ exemplo. Alegambe in ejus gestis & morte c. 23.

Horum exemplo, *Ad Superioris vocem quam promptissimi simus*, more militari, *Vade & vadit*, eamus cum Gedeone ad pugnam, prompti, & alacres, si inflanda tuba, id est dicendum pro concione, pareamus, si hydra complodenda & confringenda, id est, nonnulla mortificatio subeunda, pareamus. Si aliò migrandum, tempore æstivo, aut brumali, licet non absque incommodo, pareamus, & quidem sine mora, vox enim

Superioris vox Dei est.

II. Quàm verò prompta requiratur obedientia in Religiosis, quòs modum & celeritatem, rursum docet disciplina militaris, quæ operatur chæatum, nec perfectum ab afflictionibus suis reposcit. Verferetur miles in medullis, & tuba ad arma clangat & militem convocat, illico aleas, chæatque projiciat, oportet; ut quocumque in cohorte & ordine suo compareat. Occupetur refectio corporis, famemque ex parte duntaxat impleverit, resonetque ad arma corripit, & in acie hosti oppositâ se sistet. Quæ de causa, ut scribit Plutarchus in apophtheg. Rom. Scipio minor eduxit, ut milites stantes prauderent, & somnum fumerent, ut eò promptius, & casu ingrueret, ad arma profilitè viderent. In pelle aprina recumbat, & somnum capiat miles, simulque exclamatur: hostis adest, ad arma miles extemplo somnum rumpet, armis accinget & vel media nocte in campum prodibit. Videre est idipsum militibus Gedeonis, qui iussu dei sui, in vigiliis media nocte surrexerunt, & hostem aggressi sunt. Judic. 7. Quæ admodum verò dato signo ad arma procurrendum est, ita quoque signum ad receptum auditum mox, collatum est militi, gladiusque in vagina condendus, L. 2. Regum c. 18. 16. *Cecit se ab buccinâ & retinuit populum, ne persequeretur fugientem Israël, ut parceret multitudini. Quo in genere promptissimi, ad admirationem obtemperavit Chrysaucha miles, de qua Xenophon*

Xenophon L. 4. de Lyric. def. recenset. quod cum elatâ jam bipenni hostem ellet percussurus, ut tubam receperit canentem audivit, ab hoste illeto placidè & compositè recessit.

Militem profanum, meritò in celeritate parendi vincat miles spiritualis seu Religiosus, quem perfectionis amore, sui que vincendi studio, decet, quam celeritate ad id, quo accersitur, sese conferre, opere etiam imperfecto relicto; quin & caractere inchoato, nec absoluto. Hujusmodi obedientiam suis filiis præscripsit S. Benedictus in regula s. ubi ait: primus humilitatis gradus est, *Obediencia sine mora*: quam deinde explicat: nimirum, *Ut non exoccupatis manibus, & quod agunt, imperfectum relinquentes, vicino obedientia pede, jubentis vocem, facti sequantur.* Similem quoque obedientiam à Tyronibus suis exigit S. Bonaventura in spec. Novit. c. 4. Ubi inquit: *Perfecta obedientia, sua imperfecta relinquit.* His aliisque Sanctis adimplatur S. Fundator noster Ignatius, qui obedire nos vult, regulâ 24. *Literâ imperfectâ relinquit*: ut si inter scribendum vel vox Superioris, vel aris campani sonus ad quidpiam te evocet, tantâ promptitudine pareas, ut literam inchoatam non perficias.

Quis verò recenset, quot, illâ parendi methodo, Religiosus sui victorias reportet? quot meritorum gradus acquirat? quot coronas, pro æternitate, in celo sibi fabricet? quam grata Deo ejusmodi celeris obedientia accidat? Sanè de veteribus cœno-

bitis narrat Casianus, obedientiam celerem, unicè ipsis cordi fuisse: ut si quis, inquit, opus Scriptoris exerceat, quam repertus fuerit inchoasse literam, finire non audeat, sed in eodem puncto, quoad aures ejus pulsan- tis sonitus advenerit, summâ velocitate profiliens, ne tantum quidem mora interponat, quantum cepti apicis consummet effigiem, sed imperfectam literæ lineam relinquens. L. 4. de Instit.

Miram est, quod in vita S. Bernardi de eo legitur. Dum enim is altior emineret in ipso orationis actu, à se ipso exiit, & in illo mentis excessu JESUM vidit, ejusque aspectu & colloquiis mirè recreatus est: sed ecce dum his fruatur, importunus appellit ad aures, campanæ domesticæ sonitus, atque ad everrendam domum evocat. Quid hîc Bernardus? abire à suavissimo JESU, à suis amoribus & deliciis? id enim verò grave ac durum: non abire, evocante campanâ, ceu Superioris linguâ, etiam nefas. Abit illico Bernardus, sed non abit JESUS: ubi enim mundatâ scopis domo ad cellam suam rediit, JESUM reperit, adhuc eodem hærentem vestigio, audiitque illud à Christo: *Nisi abisses Bernarde, ego abissem.* Ita nimirum inobedientes deserit optimus Salvator, & obedientibus constanter adhæret.

Sic adhæsit quoque S. Ludgardi: hæc enim cum Christi colloquiis & sapius & familiaritè uteretur, si quando obedientia aliò vocâset,

R r r candidè

candidè solita dicere : *Exspecta me hic, Domine JESU, ubi me expediero, celeriter revertar.* Et verò expectabat JESUS, adeò amans erat & patiens obedientia.

Celerem hanc nos imitari par est obedientiam : ut sive vocemur ad laborem, sive ad recreationem, sive ad meditationem, sive ad mensam, sive ad examen, sive ad lectionem spirituales, vel literà imperfectà reliquã, auspicemur id, ad quod accersimur. Fundamentum & ratio omnium est, ut Superioris vocem, tanquam si ex ore Christi egrederetur, intueamur.

Quapropter, Charissimi, cum in castris Dei, & Christi Domini militia, nos esse agnoscamus & profiteamur; militarem, id est, promptam celeremque obedientiam amulemur. *1.* Quod Gedeonem, quod milites facere cernimus, & nos faciamus, *Dico huic vade & vadit.* Quòcunque

nos obedientia ablegaverit, procius properemus, tanquam alati volemus, tanquam uno duntaxat pede terra innixi, altero elevato, iter aufpiciemur, tametsi difficile esse videatur, exemplo V. P. Petri Fabri & Confilii Sylveria. *Ad omnia, qua mittam te, ibis, respondebimusque Præsum: Ecce ego, mitte me. 2.* Obedientiam ad literam, præstemus; Dei vox est qua te evocat, surge velociter promptè sequere vocentem; idque non solum, cum ad alia loca obedientia ductu proficiscendum est, verum etiam in operibus quotidianis, alluecamus à tyrocini limine celeritatem & promptitudinem obedientia; hinc enim ratione, plurimas imperfectiones evitabimus; plurimas mortificationes exercebimus plurimòque meriti, gratia & gloria gradus nobis in cælo comparabimus.

